

Leden Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Datum: 31-3-2025
Onze ref.: 595504/EW/TR
Inlichtingen: ewolters@aob.nl
Onderwerp: AOb-inbreng commissiedebat zzp

Geachte voorzitter en leden van de vaste Kamercommissie SZW,

Op donderdag 3 april 2025 vindt het commissiedebat zzp plaats. De AOb (Algemene Onderwijsbond) is positief over het opheffen van het handhavingsmoratorium en dat daarmee wordt gehandhaafd op schijnzelfstandigheid. De AOb maakt zich al geruime tijd grote zorgen over het hoge, en stijgende, aantal zzp'ers in het onderwijs.¹ Dit omdat zzp'ers in het onderwijs leiden tot hogere kosten voor scholen, dalende onderwijskwaliteit, hogere werkdruk bij leraren in loondienst en zelfs tot uitstroom uit het onderwijs (het lerarenlek). De AOb roept dan ook de handhaving van de Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA) te blijven voortzetten.

Zzp'ers ondergraven kwaliteit onderwijs en verhogen werkdruk

Leraren hebben afgelopen jaren het aantal zzp'ers in de lerarenkamer zien toenemen. Deze zzp-leraren vliegen in en uit en geven enkel en alleen les op een school ter vervanging. Naast het inwerken (welk lokaal, lesmethode etc.) worden ook aanvullende taken, zoals teambesprekingen, curriculumontwikkeling en oudergesprekken, maar ook het organiseren van de kerstviering en andere sociale activiteiten overgelaten aan leraren in loondienst. Dit verhoogt de werkdruk enorm voor leraren in loondienst. Uit interviews met schoolbestuurders blijkt dat zzp'ers hoge eisen stellen aan de werkzaamheden (alleen lestaken) uitvoeren, en aan het salaris. Ook zijn zzp'ers vaak geen volwaardig deel van het team en is de kwaliteit van externe krachten vaker onder de maat.²

Daarbovenop wil de AOb benadrukken dat het leraarschap geen solistisch beroep is. Uit het, door de beroepsgroep zelf opgestelde, beroepsbeeld leraren komt naar voren dat het leraarschap een collectief beroep is. Een beroep waarbij je als team samenwerkt om elke dag het onderwijs te verbeteren en zorg voor alle kinderen te bieden.

¹ CBS (2025) 'Werkzame beroepsbevolking; bedrijf' URL:

<https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/85272NED/table?dl=BAF03>

² ResearchNed (2024) 'Tijdelijke en flexibele contracten van leraren in po en vo' URL

<https://open.overheid.nl/documenten/dpc-3096374cc8c55c3babf0a403cb90991f88dcef54/pdf>

“De leraar beoordeelt, samen met het team, welke didactische werkvormen en inhoud geschikt zijn voor leerlingen en maakt keuzes over de invulling van lessen. Dit vereist een grondige voorbereiding van de les, een doelgerichte aanpak en een kritische evaluatie van de les”³

“Samenwerken met collega's, in teams, vakgroepen en netwerken, is daarmee een belangrijk aspect van het beroep. De leraar werkt met collega's, de schoolleiding en het bestuur van de school aan het verbeteren van lessen en de onderwijskwaliteit, het vormgeven van de visie en het opstellen van schoolplannen. Gezamenlijk ontwikkelen leraren lessen, reflecteren ze op de leskwaliteit en geven ze elkaar feedback. Op deze manier samenwerken en de kennis en vaardigheden van collega's benutten, draagt bij aan het werkplezier van leraren.”⁴

Dit beroepsbeeld laat zien dat het leraarschap alleen in teamverband kan worden uitgevoerd. De inzet van zzp-leraren ondergraft daarmee het collectieve beroep van leraar. Doordat er minder als een team kan worden gewerkt, hebben leraren minder tijd voor het verbeteren en ontwikkelen van lessen en lesmethodes. Dit alles leidt tot een lagere onderwijskwaliteit.

Door de voorgeschreven lesprogramma's, exameneisen en gezagsverhoudingen in het onderwijs kan een leraar volgens de AOOb geen ondernemer zijn. Een uitzondering kan eventueel gelden voor gastdocenten of vrije beroepen, maar dit is een zeer beperkte groep. Wat de AOOb betreft, en kijkend naar de wet DBA en huidige jurisprudentie, is een zzp-leraar per definitie een schijnzelfstandige. De AOOb vraagt dan ook om duidelijkheid en de huidige jurisprudentie dan ook in wetgeving vast te leggen.

Hogere kosten scholen

Naast de dalende onderwijskwaliteit en stijgende werkdruk nemen de kosten voor de inhuur van zzp voor het onderwijs fors toe. Het rapport van de Algemene Rekenkamer laat zien dat externe inhuur, waaronder zzp'ers, van leraren fors duurder is dan een leraar in vaste dienst. De kosten van een zzp-leraar bedraagt tussen de 77 - 88 euro per uur en deze zijn fors hoger dan een leraar in loondienst (58 euro per uur).⁵ De kosten voor een zzp-leraar zijn daarmee 15 tot 50% procent hoger dan bij het inzetten van een leraar in loondienst.

De totale kosten voor de inhuur van zzp'ers in het primair en voortgezet onderwijs bedraagt inmiddels respectievelijk 101 mln. en 47 mln. euro per jaar. Als wordt gekeken naar de uitgaven voor zzp-leraren is dit 37 mln. euro voor het primair onderwijs en 16 mln. euro voor het voortgezet onderwijs.⁶

³ Kennisnet (2024) 'Beroepsbeeld leraar PO, V(S)O, VO, mbo', p. 6. URL: https://www.aob.nl/assets/Downloads/Beroepsbeeld-Leraar_povovsombo.pdf

⁴ Kennisnet (2024) 'Beroepsbeeld leraar PO, V(S)O, VO, mbo', p. 12.

⁵ Algemene Rekenkamer (2024) 'Focus op inhuur van docenten' URL: <https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2024/04/24/focus-op-inhuur-van-docenten>

⁶ Ministerie van Onderwijs (2023) 'Trendrapportage Arbeidsmarkt leraren po, vo en mbo 2023'. URL: <https://open.overheid.nl/documenten/dpc-4618d7e70a2b1cf4be2eb7edc61da3bc9cd5e4c1/pdf>

Onterechte zorgen

Eerder werd de zorg geuit dat bij handhaving van de wet DBA het lerarentekort zou toenemen en klassen mogelijk naar huis worden gestuurd. De AOb heeft dit afgelopen periode niet zien gebeuren en constateert juist dat meer zelfstandigen in loondienst zijn gegaan. Al met al, laat handhaving van de wet DBA dus een positief effect zien. Onze oproep is dan ook: blijf doorgaan met handhaving op schijnzelfstandigheid in het onderwijs. Handhaving helpt en leidt tot lagere kosten en meer rust in het onderwijs.

Met vriendelijke groet,

Thijs Roovers
Voorzitter